EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 11. 2018
COM(2018) 666 final

OZNÁMENIE KOMISIE RADE

v súlade s článkom 395 smernice Rady 2006/112/ES

1. SÚVISLOSTI

Podľa článku 395 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „smernica o DPH“) môže Rada jednomyseľne na návrh Komisie oprávniť ktorýkoľvek členský štát, aby zaviedol osobitné opatrenia odchyľujúce sa od ustanovení tejto smernice s cieľom zjednodušiť výber DPH alebo zamedziť určitým daňovým únikom alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Keďže v tomto postupe sa stanovujú výnimky zo všeobecných zásad DPH, v súlade s ustálenými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie by rozsah pôsobnosti takýchto výnimiek mal byť obmedzený a mali by byť primerané.

Rumunsko požiadalo listom, ktorý Komisia zaevidovala 28. novembra 2017, o zavedenie osobitného opatrenia odchyľujúceho sa od hlavy XI smernice o DPH na vykonávanie mechanizmu rozdelených platieb DPH pri určitých kategóriách osôb. V opakovanom písomnom styku medzi Komisiou a Rumunskom Komisia žiadala o podrobnejšie vysvetlenia a upozornila Rumunsko na niekoľko prvkov, ktoré považuje za neprimerané a ktoré je ťažšie odôvodniť. Zároveň Rumunsko vyzvala, aby zmenilo svoju žiadosť o výnimku tak, aby zohľadňovala obavy, ktoré Komisia vyjadrila. Rumunsko však uviedlo, že s argumentmi a obavami, ktoré Komisia predostrela, nemôže súhlasiť, a odmietlo upraviť svoju žiadosť o výnimku.

Komisia v súlade s článkom 395 ods. 2 smernice o DPH postúpila žiadosť Rumunska ostatným členským štátom listom zo 4. júla 2018. Listom z 5. júla 2018 Komisia oznámila Rumunsku, že má všetky informácie, ktoré považuje za potrebné na posúdenie žiadosti.

2. ŽIADOSŤ RUMUNSKA A MECHANIZMUS ROZDELENEJ PLATBY

Rumunsko predložilo žiadosť o výnimku z hlavy XI smernice o DPH, aby bolo oprávnené uložiť zdaniteľným osobám a verejným inštitúciám, ktoré majú nedoplatky na dani alebo sú predmetom insolvenčného konania, povinný mechanizmus rozdelenej platby. Mechanizmus rozdelenej platby by sa mal uplatňovať na transakcie B2B a nemal by sa vzťahovať na zdaniteľné osoby, na ktoré sa vzťahuje oslobodenie od dane pre MSP. Rozdelenie platby sa uplatňuje, keď nedostatky na dani presahujú 15 000 RON (okolo 3 200 EUR) v prípade veľkých daňovníkov, 10 000 RON (okolo 2 150 EUR) v prípade stredne veľkých daňovníkov a 5 000 RON (okolo 1 080 EUR) v prípade ostatných daňovníkov a sú nezaplatené po uplynutí 60 pracovných dní od dátumu splatnosti.

Rumunsko začalo uplatňovať mechanizmus rozdelenej platby 1. januára 2018 bez toho, aby počkalo na odpoveď Komisie na svoju žiadosť.

Mechanizmus rozdelenej platby je alternatívnym systémom výberu DPH. Pri štandardnom postupe zdaniteľná osoba povinná platiť DPH vyberie za danú transakciu od svojho zákazníka (alebo tretej strany) platbu základu dane a DPH (v náležitých prípadoch). Zdaniteľná osoba povinná platiť DPH následne túto transakciu vykáže vo svojom pravidelnom daňovom priznaní k DPH. V závislosti od výsledku daňového priznania k DPH je DPH splatná touto zdaniteľnou osobou alebo sa jej môže vrátiť. Ak je DPH splatná, zdaniteľná osoba povinná platiť DPH odvádza

DPH daňovým orgánom svojho členského štátu v stanovených pravidelných intervaloch (mesačne, štvrťročne atď.).

Použitím rozdelenej platby sa zavádza zmena, keďže sa oddelí platba splatnej sumy DPH od základu dane. V prípade Rumunska platí základ dane kupujúci dodávateľovi, pričom splatnú DPH z tohto dodania neplatí priamo dodávateľovi, ale odvádza ju na účet pre DPH v rumunskej štátnej pokladnici alebo v rumunskej finančnej inštitúcii.

Rumunsko podľa svojho vyjadrenia žiada o osobitné opatrenie s cieľom zlepšiť výber DPH a bojovať proti daňovým únikom v oblasti DPH tým, že sa podnieti motivácia k dobrovoľnému dodržiavaniu predpisov zdaniteľnými osobami, pokiaľ ide o platenie DPH. Rumunsko sa domnieva, že uplatňovaním rozdelenej platby DPH sa zamedzí podvodom spočívajúcim v tom, že niektoré hospodárske subjekty neodvádzajú daňovým úradom DPH prijatú od zákazníkov.

3. STANOVISKO KOMISIE

Žiadosti, ktoré Komisia dostane v súlade s článkom 395 smernice o DPH, sa preskúmajú s cieľom zistiť, či sú splnené základné podmienky na ich schválenie, t. j. či sa navrhovaným osobitným opatrením zjednodušujú postupy pre zdaniteľné osoby alebo daňovú správu alebo či sa návrhom zamedzuje určitým daňovým únikom alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Komisia v tejto súvislosti vždy zaujala reštriktívny a obozretný postoj, aby zaistila, že výnimky nenarúšajú fungovanie všeobecného systému DPH, majú obmedzený rozsah pôsobnosti, sú nevyhnutné a primerané.

Mechanizmus rozdelenej platby nie je bežným postupom platenia dane, ale skôr novinkou. Členské štáty oň prejavujú čoraz väčší záujem a vnímajú ho ako nástroj na pomoc v boji proti podvodom v oblasti DPH. Model rozdelenej platby môže byť rôzne koncipovaný a Komisia musí každý model posúdiť individuálne, aby mohla dospieť k záveru, že môže byť opodstatnený na základe článku 395 smernice o DPH.

Komisia zastáva názor, že určité prvky rumunského modelu rozdelenej platby vzbudzujú vážne obavy, pokiaľ ide o ich primeranosť.

Rumunský systém rozdelenej platby je uplatniteľný na zdaniteľné osoby a verejné inštitúcie, ktoré majú nedoplatky na dani vyššie ako dané prahové hodnoty alebo ktoré sú predmetom insolvenčného konania. Komisia sa domnieva, že vymedzenie prahových hodnôt na pevne stanovenej úrovni pre tri kategórie zdaniteľných osôb nezaručuje rovnaké zaobchádzanie so zdaniteľnými osobami v tej istej kategórii. Faktom je, že prahová hodnota na úrovni 15 000 RON by nemala rovnaký vplyv na všetkých veľkých daňovníkov, a ani prahová hodnota na úrovni 5 000 RON by nemala rovnaký vplyv na všetky malé zdaniteľné osoby, a to vzhľadom na rozdiely v rámci týchto skupín. Komisia sa preto domnieva, že sa nedá odôvodniť primeranosť takéhoto systému pevne stanovených prahov a že lepším kritériom by mohli byť prahové hodnoty súvisiace s percentom obratu.

Okrem toho podľa rumunského systému rozdelenej platby je zákazník povinný overiť register zdaniteľných osôb, na ktoré sa uplatňuje rozdelenie platieb, a konať v súlade s tým, čo znamená oddeliť čistú sumu a sumu DPH. Oznámenie o zaradení

do registra zároveň daňové úrady zasielajú dodávateľovi a nie zákazníkom. Rumunsko nepovažuje za potrebné, aby dodávateľ informoval zákazníka o potrebe uplatňovať mechanizmus rozdelenej platby uvedením príslušnej poznámky na faktúre. Ba čo viac, ak zákazník neuplatňuje mechanizmus rozdelenej platby a uhradí DPH na iný účet než na účet pre DPH dodávateľa, uloží sa mu pokuta vo výške 0,06 % nesprávne zaplatenej sumy za deň, ak nedôjde k náprave do 30 pracovných dní. Situáciu však môže napraviť dodávateľ (a nie zákazník) a previesť predmetnú sumu zo svojho hlavného účtu na účet pre DPH a informovať o tom zákazníka, a zabrániť tak tomu, aby sa zákazníkovi uložili sankcie. Rumunsko vysvetlilo, že takýto prevod zo strany dodávateľa je len možnosťou, nie povinnosťou, keďže zodpovednosť za platbu DPH na správny účet pre DPH naďalej spočíva na zákazníkovi.

Takýto systém rozdelenej platby kladie na zákazníka neopodstatnenú a neprimeranú záťaž. Aj keby sa zachovala povinnosť zákazníka nahliadnuť do registra zdaniteľných osôb, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus rozdelenej platby, dodávateľ by mal byť povinný aspoň informovať zákazníka o povinnosti uplatňovať mechanizmus rozdelenej platby tak, že sa o nej zmieni na faktúre. Keďže v článku 226 smernice o DPH sa uvádzajú údaje, ktoré sa majú uviesť na faktúre, uvádzanie dodatočnej poznámky si vyžaduje výnimku z tohto článku. Rumunsko však informovalo Komisiu listom zo 17. mája 2018, že nepovažuje uvádzanie zmienky o uplatňovaní mechanizmu rozdelenej platby na faktúre za potrebné.

Sankcia uložená zákazníkovi v prípade neuplatnenia rozdelenej platby je podľa Komisie neprimeraná v prípade, že dodávateľ je i naďalej osobou povinnou platiť DPH[1]. Takáto sankcia by sa mala uložiť skôr dodávateľovi, predovšetkým vzhľadom na to, že dodávateľ môže kedykoľvek opraviť chybu tak, že prevedie prijatú DPH na svoj účet pre DPH.

Je potrebné poznamenať, že článok 273 smernice o DPH umožňuje členským štátom ukladať iné povinnosti, ktoré považujú za potrebné na riadny výber DPH a na predchádzanie daňovým únikom. Test proporcionality sa však vzťahuje aj na opatrenia prijaté podľa uvedeného článku.

Komisia sa so zreteľom na uvedené skutočnosti domnieva, že rumunský mechanizmus rozdelenej platby nie je primeraný sledovaným cieľom, konkrétne cieľom v podobe riadneho výberu DPH a predchádzania daňovým únikom.

Komisia informovala Rumunsko, že povinnosť, aby si neusadení obchodníci otvárali bankový účet v rumunskej finančnej inštitúcii, by nebola zlučiteľná s článkom 56 ZFEÚ o voľnom pohybe služieb. Zároveň navrhla, že Rumunsko by namiesto toho mohlo takýmto obchodníkom uložiť povinnosť otvoriť si účet v štátnej pokladnici, muselo by to však byť možné aj v cudzej mene. Rumunsko vo svojej odpovedi opätovne uviedlo, že pri využívaní účtu v štátnej pokladnici nie je možné uskutočňovať platby v cudzej mene.

[1] Rumunsko informovalo Komisiu, že nedochádza k zmene daňovej povinnosti a platiť DPH je naďalej povinný dodávateľ.

Komisia požiadala Rumunsko, aby zohľadnilo jej obavy týkajúce sa primeranosti uvedených prvkov systému rozdelenej platby a zodpovedajúcim spôsobom tento mechanizmus upravilo. Rumunsko však nereagovalo na žiadosti Komisie priaznivo.

4. ZÁVER

Na základe uvedených skutočností Komisia namieta proti žiadosti Rumunska.